

MADRASSER TIL HJÆLPEMIDDELDEPOTET

Erfaringsopsamling

INDLEDNING

Hjælpemiddeldepotet beskriver et behov for en løsning hos de borgere, der sveder meget om natten. Sveden får borgerne til at ligge i et fugtigt og uhensigtsmæssigt miljø, hvilket øger risikoen for udvikling af tryksår, svamp og lignende. Hjælpemiddeldepotet har derfor ansøgt midler til at afprøve ti Soof madrasser, som er madrasser, der evner at absorbere fugt og tørre hurtigt. Det forventes at bevirke, at borgerne oplever en tør og dermed mere behagelig nattesøvn og således også være med til at forebygge tryksår. Madrasserne har en lav vægt, hvorfor Hjælpemiddeldepotet forventer, at de er lette at håndtere for medarbejderne i forbindelse med rengøring, tørring og skiftning af sengetøj. Der er et ønske om at afprøve madrasserne i distrikter i Senior, på plejecentre og på Handicapområdet, da der er behov for afklaring med forskellige borgergrundlag.

Evalueringen belyser derfor, om ovenstående formål er blevet indfriet ved brug af Soof madrasserne.

Til at evaluere dette projekt er en ergoterapeut fra distrikt Bredballe, en social- og sundhedsassistent fra distrikt Vinding og en specialist fra Hjælpemiddeldepotet interviewet ud fra semistrukturerede spørgsmål. Derudover har en fysioterapeut fra Plejecenter Sofiegården lavet en skriftlig evaluering af deres erfaringer med brugen af madrasserne. Medarbejdernes udtalelser beror også på erfaringer, som borgerne har givet udtryk for.

ERFARINGSOPSAMLING

På Plejecenter Sofiegården er Soof madrassen afprøvet hos seks borgere, i Distrikt Vinding har fire borgere prøvet madrassen og en enkelt borger i Distrikt Bredballe har afprøvet madrassen. Oprindeligt var ønsket, at madrasserne også skulle afprøves på Handicapområdet, men dette er ikke blevet realiseret. Ved projektets opstart opsatte styregruppen to kriterier, som skulle være opfyldt, for at medarbejderne måtte bruge madrasserne hos en borger; Borgeren skulle svede meget, og der skulle være plads på borgerens badeværelse til, at madrassen kunne tages under bruseren og vaskes. Disse kriterier har været opfyldt ved samtlige 11 borgere, madrasserne er afprøvet hos.

De interviewede medarbejdere fortæller sammen med feedback fra kollegaer, at madrassens formål med at absorbere sved virker efter hensigten. Madrassen føles ikke våd om morgenen, som ved en almindelig skummadrass. Samtidig fortæller medarbejderne, at borgerne sveder mindre takket være luftgennemstrømningen i madrassens struktur, hvilket en borger fra Distrikt Bredballe og pårørende til borgeren også har bemærket og bekræfter. Flere af borgerne giver også udtryk for, at deres nattesøvn er forbedret på baggrund af de færre gener fra sved, som normalt vækker dem flere gange om natten. Borgerne giver også udtryk for, at de ligger behageligt på madrassen på nær én borger, der ikke lå godt.

Herudover har medarbejderne også oplevet flere sidegevinster ved brug af madrasserne. På Plejecenter Sofiegården har flere borgere givet udtryk for, at de bedre kan ånde, mens de sover på Soof madrasserne, og specielt hos borgere, der tidligere har haft svært ved at vende sig i sengen, ses en positiv fremgang med netop denne udfordring. Samtlige medarbejdere oplever nemlig, at borgerne har nemmere ved at vende sig og selv komme ud af sengen, fordi madrassen ikke er så blød som en skummadrass og samtidig presser opad. Madrassen støtter derved borgeren mere, når denne vender sig eller sætter sig op. En borger fra Distrikt Bredballe har udtalt, at hun oplever, at madrassen fremmer hendes selvstændighed, da hun selv kan vende sig i sengen efter at have fået denne madras. Hos en anden borger med Sklerose har det vist sig, at hun også selv kan justere stilling i sengen efter at have fået en Soof madras og herved mindsker risikoen for tryksår også hos denne borger, som ellers er i høj risiko for at udvikle disse.

Forebyggelse af tryksår

Madrasserne er anvendelig til tryksår op til kategori to bl.a. pga. deres trykspredende effekt. Dette er også noget, som medarbejderne nævner i deres evaluering af madrasserne. De oplever, at borgerne ikke får de typiske "fugtskader", når de bruger Soof madrasserne. Hos en borger oplevede medarbejderne, at tryksår på hælene heled op efter længere tids frustration over en manglende heling. Hos en anden borger forsvandt en svampeinfektion, som denne borger havde haft længe. Medarbejderne påpeger, at det ikke nødvendigvis er Soof madrasserne alene, der har løst disse udfordringer hos borgerne, men de mener, at madrasserne har spillet en vigtig rolle.

Rengøring af Soof madrasserne

Soof madrassen er lavet af et let materiale og vejer kun 10kg., hvilket gør den nem at transportere og håndtere for Hjælpemiddeldepotets chauffører. Derudover tilgodeses medarbejdernes arbejdsmiljø, da der skal bruges færre kræfter i løftarbejdet, når madrassen skal flyttes eller løftes på i forbindelse med rengøring, tørring og skift af sengetøj. Tre medarbejdere oplever generelt færre skift af sengetøj, når borgerne anvender Soof madrassen, fordi de sveder mindre. Skulle medarbejderne dog alligevel have behov for at vaske madrassen, oplever de, at den er nem at rengøre, da de ofte blot skyller den under bruseren og sætter den til tørre, hvorefter den meget hurtigt opleves tør. Plejecenter Sofiegården oplevede en madras, der lugtede meget af røg, men efter et skyl under bruseren forsvandt denne lugt. Alle medarbejdere har generelt positive erfaringer med rengøringen af madrasserne.

Praktiske forhold

Når Soof madrasserne første gang skal tages i brug oplever medarbejderne og borgerne, at de larmer en del. Efter en uges tid aftager larmen dog, og medarbejderne oplever ikke at få flere klager fra borgerne over dette efterfølgende.

Soof madrasserne er forsøgt anvendt sammen med hjælpemidlerne "Masterturner¹" og "Soft Tilt²" på Plejecenter Sofiegården. Ved at anvende Masterturner sammen med Soof madrassen, bliver madrassen lidt mere varm og knap så luftgennemtrængende og absorberende. Dog har det en mere glidende effekt, når Masterturner anvendes sammen med denne type madras, hvilket er positivt. Soof madrassen vurderes ikke optimal at bruge sammen med Soft Tilt, da denne type madras er en smule stiv/hård sammenlignet med en almindelig skummadrass.

Arbejdsgangen for at få madrasserne ud til de enkelte lokationer har fungeret uden problemer. De enkelte steder har blot henvendt sig til Hjælpemiddeldepotet, når de har haft behov for en Soof madras, hvorefter Hjælpemiddeldepotet har transporteret madrassen til stedet og afhentet igen, når madrassen ikke skulle bruges mere.

Hjælpemiddeldepotet har bedømt holdbarheden på madrasserne, fordi leverandøren oplyser, at madrassen består af et holdbart, antibakteriel, antiallergisk, let og stærkt materiale, der er opbygget i en kompleks 3D struktur, som giver maksimal styrke og fleksibilitet og derved ikke så nemt vrides eller deformeres. Madrasserne er ikke anvendt i lang nok tid til at konkludere, om holdbarheden er længere på denne type madras end hos en almindelig skummadrass. Hjælpemiddeldepotets umiddelbare vurdering er dog, at Soof madrasserne virker stærkere end skummadrasser, da de kan vrides gennem døråbninger og under brusere og stadig holde form, og samtidig virker madrascoveret meget slidstærkt. Hjælpemiddeldepotet har endnu ikke oplevet problemer med madrasserne og vurderer, at de indtil nu stadig virker som nye, selvom de er blevet brugt hos forskellige borgere. Der er derfor en forventning om, at madrasserne holder længere end nuværende skummadrasser, hvorved udgiften til nye madrasser udskydes. Der er dog endnu for få erfaringer til endeligt at konkludere, om Soof madrasserne vil give en økonomisk gevinst på længere sigt.

KONKLUSION OG ANBEFALING

Soof madrasserne er ikke afprøvet hos så mange borgere som forventet. Medarbejdernes erfaringer med madrasserne er, at formålet med at absorbere sved virker efter hensigten. Samtidig sveder borgerne mindre og giver udtryk for, at deres nattesøvn er forbedret på baggrund af de færre gener fra sved. Samtlige medarbejdere oplever også, at borgerne har nemmere ved at vende sig og selv komme ud af sengen, når de ligger på en Soof madras frem for en almindelig skummadrass. Medarbejderne udtaler desuden, at borgerne ikke får de typiske "fugtskader", når de bruger Soof madrasserne, hvilket de vurderer er med til at forebygge tryksår og fremme sårhelingen ved allerede opstået tryksår.

Medarbejdernes arbejdsmiljø tilgodeses ligeså, da der skal bruges færre kræfter i løftarbejdet, når Soof madrassen skal flyttes eller løftes på i forbindelse med rengøring, tørring og skift af sengetøj, ligesom rengøringen af madrassen beskrives som værende meget nem.

¹ Masterturner er et glide- og vendelagen til borgere med behov for nedsat friktion under kroppen i forbindelse med mobilisering og lejring i sengen.

² Soft Tilt er et elektronisk jernskelet til at ligge under en madras, som sørger for kontinuerlig automatisk trykaflastning døgnet rundt hos den sengeliggende borger og fungerer samtidig som hjælp til forflytninger.

Anbefaling

Medarbejderne anbefaler Soof madrasserne pga. af de mange gode erfaringer de allerede har med dem og deres borgere som også har givet meget positiv feedback.

Oprindeligt skulle madrasserne også være afprøvet på Handicapområdet. Derfor kunne det være interessant at få prøvet madrasserne her, så der også kommer erfaringer fra dette område. Samtidig har medarbejderne reflekteret over, at madrasserne kunne være interessante at afprøve hos borgere, der ofte har mange uheld om natten. Dette både i forhold til at undgå, at borgeren ligger for længe i vådt miljø, men også fordi madrassen er nemmere at rengøre end almindelige skummadrasser.